

ÚVOD

V roce 2012 zřídil papež Benedikt XVI. při Kongregaci pro bohoslužbu a svátosti novou sekci s úkolem věnovat se liturgickému umění a liturgické hudbě. Byl to výraz snad i toho, že právě tyto dvě oblasti představují v oblasti bohoslužby nejvíce neznámých a jsou pro biskupy na jedné straně a pro umělce na straně druhé předmětem vyjednávání, hledání, slepých uliček i nových výzev. Je dobře, že – zahrneme-li s trochou velkorysosti oblast liturgického prostoru pod kategorii umění – se právě těmto tématům věnují také články nového čísla AUC Theologica.

Liturgickému prostoru je věnován první článek čísla od *Pavla Kolláře*. Analyzuje vliv českého architekta a scénografa Miroslava Kouřila (1911–1984) na utváření bohoslužebné síně Církve československé ve 30. a 40. letech 20. století. Po představení situace v tehdy nové denominaci seznamuje s pojetím jednotlivých liturgických míst i jejich vzájemných vazeb a s hlavními teologicko-architektonickými principy, jimiž byly jednota, nedělenost a centralita. Pojímání liturgie zejména jako skutečnosti slovesně-hudební a méně již rituální, což je architektonicky vyjádřeno prostorem typu koncertní sál, zdaleka nepatří jen minulosti či jen Církvi československé.

Neméně důležitým tématem, kterému je věnován článek *Pavla Kopečka*, je liturgická hudba. Po stručném uvedení do celocírkevních dokumentů 20. století představuje autor jednotlivé etapy, skupiny a protagonisty pokoncilní obnovy liturgie z hudebního hlediska v českém prostředí. Velmi cenné jsou údaje pocházející z archivu Josefa Bradáče či brněnského diecézního archivu. Článek je užitečným příspěvkem k poznání nedávné minulosti liturgického vývoje, motivů a realizací

liturgické reformy, podobně jako autorova monografie *Liturgické hnutí v českých zemích a pokoncilní reforma*, jejíž recenze je také součástí tohoto čísla AUC Theologica. Právě tento typ zkoumání liturgické reformy s cílem osvojit si její inspirativní principy klade jako důležitý úkol pro liturgickou vědu papež František ve svém překvapivém projevu ze srpna 2017.

V tomto projevu papež také upozorňuje, že ne naše vysvětlení, ale samy obřady a modlitby jsou školou křesťanského života. Tento přístup k porozumění liturgii nacházíme také v katechetickém programu Dobrého pastýře, kterému je věnován článek *Marie Zimmermannové*. Je v něm ukázáno, nakolik tento program odpovídá na požadavky kerygmaticko-liturgického modelu katecheze, jehož kořeny lze hledat u liturgisty a pastoralisty J. A. Jugmanna.

Druhý vatikánský koncil (SC 14) realisticky poznamenává, že nebudou-li příslušní aktéři „sami zcela proniknuti duchem a silou liturgie a nebudou-li schopni ji vyučovat“, není naděje na to, aby se lid liturgie účastnil správně a čerpal z ní zdroj pro svůj duchovní život. Nelze si než přát, aby k většímu porozumění liturgii přispělo také toto číslo časopisu Katolické teologické fakulty.

Radek Tichý